

GEEN SCHULDEN MAKEN KAN JE LEREN!

HOE WORD JE RIJK?

Projectbeschrijving

WIE ZIJN WIJ? Wij zijn Money Start. Wij doen er alles aan om te voorkomen dat jongeren in de schulden komen na hun 18e verjaardag.

Met 18 jaar zijn jongeren voor de wet financieel verantwoordelijk. Het is voor sommige jongeren heel moeilijk om te begrijpen wat er nou precies van hen verwacht wordt op dat moment. Daardoor gaat het soms mis. We gaan er daarom vanuit dat de leerlingen hulp en uitleg nodig hebben om op een goede manier financieel verantwoordelijk te worden. Wij helpen daarbij.

Dat doen wij door gastlessen aan te bieden in het onderwijs. We vertalen ingewikkelde regelzaken en doe-dingen zó, dat leerlingen het kunnen begrijpen. We doen het er niet bij of naast, het is onze core business. En dát is onze kracht.

We zijn al **10 jaar** het grootste preventieprogramma van Amsterdam, dus we hebben heel veel ervaring op kunnen doen. Ieder jaar vragen de scholen ons terug en ieder jaar groeit de vraag naar onze lessen. Jaarlijks bieden we in Amsterdam, Zaanstad, Haarlem, Almere, Hoorn en Purmerend rond de 2000 lessen aan op praktijkonderwijs, speciaal onderwijs, vmbo en 1^e jaars mbo (niveau 1 en 2) en we breiden op dit moment al weer uit.

Wij zijn een effectieve interventie, die er klaar voor is om landelijk uit te rollen.

ONZE METHODIEK is om de patronen die (jongeren)schuldhelpverleners analyseren te onderwijzen. Jongerschuldhelpverleners geven aan dat jongeren die in de schulden zitten massaal dezelfde fouten maken. In hechte samenwerking met de schuldhelpverlening en het onderwijs analyseert Money Start deze patronen. Dit zijn de patronen waardoor jongeren explosief in de schulden komen na hun 18^e verjaardag.

Onze **VISIE** is: als jongeren allemaal dezelfde fouten maken, dan kunnen we ze ook onderwijzen deze fouten niet te maken! Met andere woorden: Geen schulden maken kan je leren!

Onze **MISSIE** is dat wij er alles aan doen om ervoor te zorgen dat jongeren precies weten wat ze wel en niet moeten doen als ze 18 worden, zodat deze financiële verantwoordelijkheid niet het begin wordt van een berg problemen. Schulden zijn zo gemaakt. Het kost heel veel moed en doorzettingsvermogen om er vervolgens weer uit te komen.

We weten dat schulden de start kunnen zijn voor heel veel andere problemen, zoals vroegtijdig schoolverlaten, werkloosheid, criminaliteit, verslaving, armoede en sociale isolatie. Door de jongeren op tijd te bereiken met een effectief programma kunnen we ze goed voorbereiden op deze mijlpaal in hun leven.

Jongeren maken massaal dezelfde fouten

Geen schulden maken kan je leren

HOE WORD JE RIJK?

Als je jongeren vraagt wat ze willen worden, dan zeggen ze vaak 'Rijk, ik wil rijk worden!'

De eerste stap naar rijkdom is geen schulden maken en sparen.

Wij steunen jongeren in de keuze om rijk te willen worden.

Rijk zijn is meer dan veel geld hebben en arm zijn is meer dan géén geld hebben.

Na de 18e verjaardag krijgen jongeren toegang tot extra geld, zoals de zorgtoeslag en tot DUO.

Dat gaat soms mis, want jongeren willen soms zó graag rijk zijn, dat ze keuzes maken waardoor ze juist armer worden.

Schoollerares over 'Hoe word je rijk?'

Bredero MAVO, docent (vmbo-tl)

"Dit is nodig voor deze doelgroep. Rustige uitleg, goede vragen en interactief."

Mundus College, docent Rien (praktijk)

"De leerlingen hebben geen benul van wat er komt en hoe ze uit de schulden blijven."

KPC Noord, docent Mieke (praktijk)

"Dit kan een hoop ellende voorkomen. Het wordt lang niet altijd vanuit thuis gesteund."

Altra College West, docent Jennifer (vso)

"Sluit aan bij de doelgroep. Goed om leerlingen bewust te maken dat schulden invloed hebben op hun volwassenleven."

OSG Bijlmer, docent Jasper (vmbo-tl)

"Boetes en frauderen komen soms ook al voor in de 3e klas."

IJburg College, docent John (vmbo-tl)

"Mooie heldere opbouw. Helder en begrijpelijk voor de leerlingen."

Mundus College, docent Hannouk (vmbo-b)

"Fijn dat ze gewaarschuwd worden. Het is actueel voor de jongeren."

Altra Zuidoost, docent Annemieke (vso)

"Past bij deze leeftijd. Bijna alle leerlingen en hun familie hebben hier mee te maken."

Hogelant College, docent Berkhout (vmbo-b)

"Heel goed, je hoort in de klas precies de redenen waardoor ze in de problemen zijn gekomen."

Montessori Lyceum Oostpoort, docent Mildred (vmbo-b)

"Actuele onderwerpen."

Caland Lyceum, docent Musthapa (vmbo-tl)

"Gevat en leuk. De leerlingen vonden het leuk. Een dikke 10 voor Coen (isgastdocent), heel duidelijk!"

Altra Zuidoost, docent Rosenfall (vmbo b-k)

"Stof is duidelijk, heel preventief en het past goed. Het is goed voor de groep en ik zou het zeker volgend jaar weer willen."

Iedersland College, docent Kammenon (vmbo-k)

"Noodzakelijk, zet leerlingen aan het denken over financiële beslissingen, de opbouw is logisch."

Mundus College, docent Fickers (praktijk)

"Dit is informatie die ze moeten weten, deze groep kan heel makkelijk in de schulden komen."

De Dreef, docent Cheryl (praktijk)

"Ik vind het zeker belangrijk, omdat de meeste leerlingen dit niet vanuit huis meekrijgen."

Docent 3B, De Faam:

"Noodzakelijk, onze leerlingen lopen risico op schulden."

E. Verlare, docent 4A, De Faam:

"Zeer belangrijk voor deze doelgroep. De leerlingen vonden de onderwerpen heel interessant, omdat deze zeer actueel en belangrijk zijn."

J. Soest, docent 3A, De Faam:

"Geboeid zaten ze te luisteren naar de onderwerpen."

Deze 10 punten maken 'Hoe word je rijk?' best practice

- 1.** 'Hoe word je rijk?' richt zich op leerlingen van 15 tot en met 18 jaar in het voortgezet onderwijs. Het doel is om met een zorgvuldig uitgedacht onderwijsprogramma jongeren de noodzakelijke kennis en vaardigheden mee te geven om niet in de schulden te komen vóór en ná hun 18^e verjaardag. Hierdoor kunnen schulden al op jonge leeftijd voorkomen worden.
- 2.** 'Hoe word je rijk?' focust op leerlingen die deelnemen aan het praktijkonderwijs, speciaal onderwijs en vmbo (basis, kader, gemengd en theoretische leerweg). Dus daar waar de grootste winst te behalen valt!
- 3.** Jongeren komen volgens de jongerenschuld-hulpverleners vooral in de schulden door zes onderwerpen: 18 jaar worden, (mobiele telefonie)contracten, boetes, fraude, zorgverzekering, studiefinanciering en door het incassotraject zelf. Deze onderwerpen zijn volgens hen de belangrijkste oorzaken waardoor jongeren de meeste schulden maken.
- 4.** In intensieve samenwerking met jongerenschuldhelpverleners zijn leerdoelen ontwikkeld en zes lessen uitgedacht, die op een gedetailleerde manier onderwijzen wat jongeren wel en niet moeten doen om niet in de schulden te komen op de onderwerpen die de jongerenschuldhelpverleners aangeven.
- 5.** Ieder onderwerp komt een vol lesuur aan bod en de docent legt per onderwerp gedetailleerd uit wat nodig is. Wij leggen het zo uit, dat zij dit ook begrijpen. Er is daarnaast een speciaal aangepast lesprogramma beschikbaar, waarbij we twee lessen doen over één onderwerp. Dit kan in overleg met de school worden ingezet, waar nodig.
- 6.** De lessen worden gegeven door professionals die dagelijks te maken hebben met jongeren die in de schulden zitten, zoals jongerenschuldhelpverleners en budgetcoaches. Ook staan jongeren, die zelf flinke schulden hebben, voor de klas als ervaringsdeskundige peer educators. Zij vertellen hoe vreselijk het is om schulden te hebben en hoe lang het duurt voordat je er daadwerkelijk uit bent.
- 7.** Om de informatie goed aan jongeren over te dragen, sluiten we zoveel mogelijk aan bij de leer-, leef- en denkwereld van jongeren door onder andere speciaal voor 'Hoe word je rijk?' geproduceerde films, diverse interactieve opdrachten en uiteraard de ervaringsdeskundige peer educators in te zetten.
- 8.** Money Start heeft ten tijde van de eerste lockdown in maart 2020 direct een online variant gemaakt van het lesprogramma, waarmee we al honderden lessen hebben gegeven. De online vorm is nu nog verder geprofessionaliseerd en is ook opgebouwd met goede didactische vormen om het maximale leereffect te bereiken bij de leerlingen.
- 9.** De samenwerking met het voortgezet onderwijs is een expertise van Money Start. Wij komen succesvol bij de scholen binnen en ze vragen ons steeds weer terug. Ook zien we in de steden een groeiende vraag.
- 10.** Ieder jaar verzorgen we samen met het onderwijs verschillende activiteiten in de Week van Geld waar de wethouder de gelegenheid krijgt met de leerlingen in gesprek te gaan en er ruimte is voor een persmomentje.

Bereik 2011-2020

9 gemeenten
70 scholen
26.659 leerlingen
6.769 lessen
1.382 klassen

Gemeenten die het lesprogramma

'Hoe word je rijk?' tot nu toe afnamen:

- ✓ **Almere**
- ✓ **Amsterdam**
- ✓ **Gouda**
- ✓ **Haarlem**
- ✓ **Harderberg**
- ✓ **Heerhugowaard**
- ✓ **Hoorn**
- ✓ **Purmerend**
- ✓ **Zaanstad**

Wij zijn een effectief programma!

De effectiviteit en impact van het 'Hoe word je rijk?' lesprogramma wordt op de volgende manieren gemeten en gerealiseerd. Hieronder kort in 4 punten hoe we dat doen.

1. Ieder jaar laten de scholen een terugkerende behoefte zien om de lessen in te plannen. Dit is wat ons betreft het grootste bewijs van effectiviteit, want scholen zijn niet verplicht om onze lessen af te nemen. De leraren van de scholen zijn experts in kennisoverdracht en van hen krijgen we jaarlijks hoge cijfers als waardering en feedback. Scholen kunnen veelal nog beter dan wetenschappers beoordelen of de aanpak effectief is. Zij werken immers dagelijks met de leerlingen.

2. Na iedere lessenreeks vullen de schoolleraars (die bij de lessen aanwezig zijn) en de leerlingen een evaluatieformulier in. Hiervan kunt u bij 'Evaluaties van de afgelopen jaren' de resultaten vinden. We laten elk lespakket beoordelen en delen de tevredenheid van docenten uit het voortgezet onderwijs en jongeren in een jaarlijkse rapportage met de desbetreffende gemeente. Hiervan kunt u verderop de resultaten lezen.

3. Schuldhulpverleners en onderwijspecialisten kijken ons programma na en zorgen dat wij precies dat onderwijzen welke problemen er aan de achterkant bij de schuldhulpverlening geconstateerd worden. Hun input is doorslaggevend voor de aanpassingen in het lesprogramma. Het onderwijs kijkt onze lessen ook jaarlijks na om het bijvoorbeeld LVB-proof te maken óf juist uitdagender te maken voor VMBO-T. Hierdoor is het onderwijs net als de schuldhulpverlening een hele belangrijke samenwerkingspartner. Wij borgen onze impact hierdoor.

4. Uiteraard is het ook interessant om met een externe partner de impact van het programma te meten. Wij zijn al 4 jaar één van de 21 impactmakers van het ING Nederland fonds. Een onderdeel van de ondersteuning is de ING Academy. In 2021 voeren we in opdracht van het ING Nederland Fonds en onder leiding van Avance een Impactmeting uit. <https://www.avance-impact.nl/nl>

Wat vinden de leerlingen van ons?

In dit hoofdstuk leest u de resultaten van de evaluatiemetingen die we al 7 jaar afnemen onder leerlingen die onze lessen hebben gekregen. Deze metingen zijn afgenomen onder 16.172 leerlingen en is daarmee een betrouwbare en valide meting.

De gemiddelde beoordeling van 16.172 leerlingen van 2014 t/m 2020

8,1	Wat vind je van de lessen van 'Hoe word je rijk?'
8,5	Heb je iets nieuws geleerd in de lessen van 'Hoe word je rijk?'
9,0	Vind je het belangrijk om te leren wat er allemaal verandert als je 18 jaar wordt/bent?
8,7	Wat vind je van de docent die les gaf?
8,7	Wat vind je ervan dat de ervaringsdeskundige jongere zijn levensverhaal deelde?

Tabel 1 Beoordeling 'Hoe word je rijk?' door leerlingen

Op de verticale as het gemiddeld cijfer, op de horizontale as het schooljaar waarin de evaluaties zijn afgenomen. De kleur van de lijn correspondeert met de vragen onderaan de tabel.

Wat vinden de schoolleraren van ons?

Daarnaast hebben we aan 405 docenten gevraagd wat ze van het programma vinden. We hechten veel waarde aan de beoordeling van de schoolleraren omdat zij kunnen inschatten wat het effect en impact is van het programma. Uiteindelijk zijn schoolleraren de experts als het gaat om didactiek, klassenmanagement en aansluiting bij de leef- en denkwereld van de leerlingen.

De gemiddelde beoordeling van 405 school leraren van 2014 t/m 2020

- 8,5 Wat vindt u van het feit dat dit onderwerp aan uw klas/school is aangeboden?
- 8,1 Wat vindt u van de inhoud van de lessen?
- 8,3 Vindt u het noodzakelijk dat deze lessen worden gegeven?
- 8,0 Was de lesstof geschikt voor deze doelgroep?
- 8,1 Wat vindt u van de lesopbouw?
- 8,3 Hoe vindt u de presentatie van de docent?
- 8,1 Wat vindt u van de filmpjes die werden ingezet tijdens de lessen?

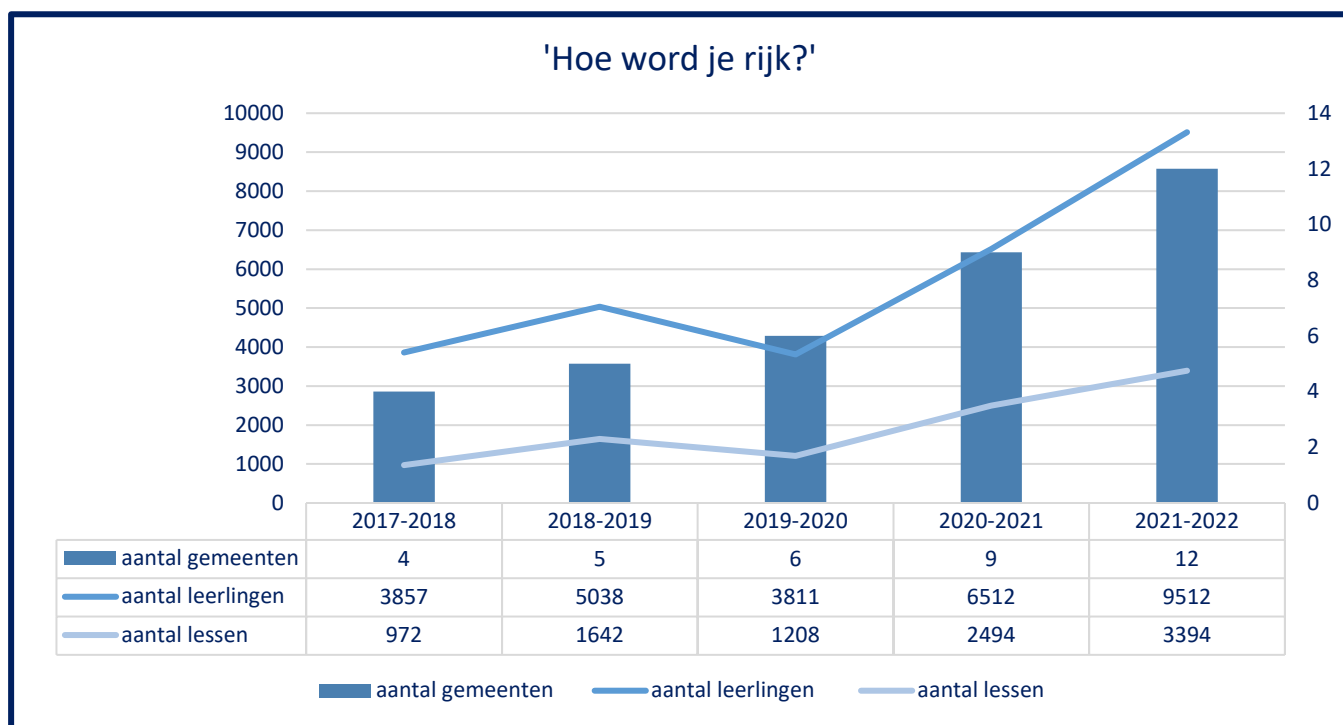
Tabel 2 Beoordeling 'Hoe word je rijk?' door docenten

Op de verticale as het gemiddeld cijfer, op de horizontale as het schooljaar waarin de evaluaties zijn afgenomen. De kleur van de lijn correspondeert met de vragen onderaan de tabel.

Tabel 3 Groeifabel lesprogramma 'Hoe word je rijk?'

Op de linker verticale as het aantal leerlingen en lessen, op de rechter verticale as het aantal gemeenten en op de horizontale as de schooljaren vanaf 2017-2018. De kleur van de lijn correspondeert met het aantal leerlingen, het aantal lessen en het aantal gemeenten.

EIGEN BEHEER

Al sinds 2011 wordt 'Hoe word je rijk?' in eigen beheer uitgevoerd. Money Start verzorgt in dat geval zelf de coördinatie van de lessen, het opleiden en bijscholen van geschikte gastdocenten en peer educators, de monitoring en evaluaties, en alle bijkomende werkzaamheden om de financiële educatie zo optimaal mogelijk te realiseren.

GROEI

Sinds 2020 is het mogelijk om overal in het land 'Hoe word je rijk?' lessen aan te bieden. Zo neemt de gemeente Purmerend licentierechten af en heeft in samenwerking met Money Start eigen gastdocenten opgeleid om in te zetten op de scholen.

Money Start verwacht de aankomende jaren een groei van minimaal drie gemeenten per jaar met het licentiemodel.

CORONA

Door de lockdowns sloten vele scholen tijdelijk hun deuren. Daardoor is in schooljaar 2019-2020 een kleine daling in onze bereikcijfers te zien. Scholen waren nog niet meteen ingericht op online onderwijs en niemand wist hoelang de sluiting zou gaan duren. Hierdoor zijn niet alle lessen die ingeroosterd waren gegeven. Wel is het ons gelukt om bijna alle targets te halen, door zeer snel ons online programma te lanceren en maximaal mee te bewegen met de wensen en behoeften van de scholen.

GEEN SCHULDEN MAKEN KAN JE LEREN!

De opzet van het lesprogramma

Money Start vindt het belangrijk dat het lesmateriaal en de manier van lesgeven geschikt is voor leerlingen van verschillende leerniveaus. Dit doen we op vijf manieren, waarbij we ons laten leiden door inbreng van het onderwijs of input door de praktijk van schulden. Met medewerking van het onderwijs hebben we de lespakketten aangepast op 2 niveaus, hebben we een sterke didactiek en een zeer goede samenwerking met het onderwijs zelf dus. De docenten en de peer educator zijn voor ons input van de praktijk van schulden. Zij zijn de professionals en ervaringsdeskundigen. Wij bieden de randvoorwaarden waarbinnen deze twee krachten tezamen zorgen voor de aansluiten bij de leef- en denkwereld van de leerlingen.

1. Lespakketten op twee niveaus

bieden.

We doen dit door het lespakket op twee niveaus aan te

2. Docenten

We zetten professionals voor de klas, die naast het lesgeven dagelijks werken met jongeren die schulden hebben.

3. Peer Educators

Als laatste sluiten we de lessenreeks af met een ervaringsdeskundige peer educator (jongere met problematische schulden). Dit levensechte verhaal en de wijze waarop de peer educator zijn verhaal vertelt, komt altijd enorm binnen bij de leerlingen.

4. Didactiek

We bieden een didactisch sterk programma aan, dat afwisselend is en rekening houdt met de korte concentratieboog van onze jongeren.

5. Samenwerking met de scholen

onderwijs.

Money Start is expert in de samenwerking met het vo-

Lespakket op 2 niveaus

- Voor de lessen 'Hoe word je rijk?' kunnen scholen kiezen uit 2 niveaus, aansluitend bij het niveau van de leerlingen. Het laagste niveau noemen we niveau A en het hogere niveau noemen we niveau B. Scholen bepalen in overleg met Money Start voor welk niveau wordt gekozen.
- 'Hoe word je rijk?' niveau A behandelt één onderwerp in twee lessen, herhaalt veel en heeft meer verwerkingsopdrachten (om de lesstof te verwerken). Tevens is er extra aandacht voor woordbegrip en veel beeldmateriaal. Dit is zeer geschikt gebleken voor praktijkonderwijs en speciaal onderwijs, een zwakke vmbo-basis en kader. Bij het tweede onderdeel van de 'Hoe word je rijk?' les, passen de leerlingen de kennis van het eerste onderdeel toe. Leerlingen met een LVB-niveau kunnen dat vaak niet en daarom hebben we een differentiatie aangebracht in het niveau. Dan gebeurt met het toepassen van les 1A, pas in een tweede, aparte les 2A.
- 'Hoe word je rijk?' niveau B is uitdagender en behandelt één onderwerp in één lesuur. Dit is zeer passend voor VMBO (sterke basis, kader, gemengde en theoretische leerweg).

Docenten

De 'Hoe word je rijk?' lessen worden gegeven door professionals uit het werkveld, zoals budgetcoaches, jongerschuldhelpverleners en maatschappelijk werkers. Deze professionals hebben deze baan nog steeds en geven daarnaast 1 of 2 dagen in de week les. De docenten die voor 'Hoe word je rijk?' voor de klas staan, **werken dagelijks met jongeren** die in de schulden zitten en hebben een diepe motivatie om schulden te voorkomen nu het nog kan. Zij zijn gewend om met de doelgroep te werken en kunnen daarom op een professionele manier (opleiding en ervaring) schakelen naar niveau en inhoud van de lessen en hebben didactisch ontwikkelde vaardigheden. Ze hebben daardoor een grote drive om te voorkomen dat jongeren in de schulden komen en financieel redzaam of zelfredzaam worden. De docenten hebben HBO werk- en denkniveau en zijn resultaatgericht in het **overbrengen van de leerdoelen** op een manier die past bij de leerlingen. Ze zijn ervaren, kennen de doelgroep en hebben deze skills in hun jarenlange ervaring opgebouwd en ook dagelijks nodig. Ze werken al jaren met de doelgroep vanuit

HOE WORD JE RIJK?

Ze bezitten competenties van interpersoonlijke kracht; ze kunnen zich aanpassen aan hun omgeving waardoor ze kunnen **differentiëren in niveau** en didactische houding, en kunnen blijven bieden wat nodig is. Ze kunnen ook goed bijsturen als de klas druk is of onrustig. Ze zijn in staat effectief contact te leggen met de leerlingen en luisteren goed, waardoor ze steeds controleren of ze begrepen worden en of de hele klas nog aangehaakt is. Onze docenten checken ook steeds of de woorden begrepen zijn die we gebruiken. Onze docenten hebben persoonlijke kracht: het zijn allemaal gedreven professionals. Zij zijn goed op de hoogte van wet- en regelgeving, omdat ze er in de praktijk mee werken en/of een studie in die richting hebben gedaan.

Money Start beschikt op dit moment over **10 ervaren, getrainde en beschikbare docenten**, die ook allemaal ingezet kunnen worden voor 'Hoe word je rijk?'. De docenten worden regelmatig getraind op de lesinhoud en lesonderwerpen. Daarnaast worden er kennissessies per onderwerp aangeboden door toonaangevende organisaties in het werkveld, zo geeft bijvoorbeeld de politie kennissessies voor de boete les.

Er is ook een whatsapp-groep met alle docenten en de projectleiders. Hier worden ook actualiteiten met elkaar gedeeld en besproken. En er worden steekproefsgewijs lessen bijgewoond, die worden geëvalueerd en wanneer nodig worden docenten nog extra begeleid of getraind.

Peer educators

De ervaringsdeskundige peer educators van 'Hoe word je rijk?' zijn getraind en ervaren, en zijn goed in het overbrengen van de boodschap op de doelgroep. De peer educators hebben commitment opgebouwd om er altijd en op tijd te zijn. Dit lukt goed, ondanks hun vaak kwetsbare leven, omdat we echt de tijd nemen om een veilige vertrouwensrelatie met hen op te bouwen, omdat we hen indien nodig één op één begeleiding bieden. Wij zijn er ook echt voor hen. We hebben een van de peer educators in dienst genomen, zodat hij zijn verhaal kan delen binnen dit project en tegelijkertijd de kans krijgt om zelf uit de schulden te komen.

Wat onze peer educators typeert, is dat deze innerlijk gemotiveerd is om zijn of haar levensverhaal te vertellen. Ze vinden het belangrijk om te vertellen wat er in hun leven, op het gebied van schulden, gebeurd is. Ze hopen daarmee andere jongeren te waarschuwen om niet dezelfde fouten te maken. Sommige peer educators zijn al uit de schulden en kunnen daardoor ook goed vertellen wat er allemaal van je verwacht wordt en wat er goed gaat nu. Anderen zitten er nog middenin en werken goed samen met de hulpverlening om eruit te komen en dit vertellen ze dan ook.

Door alle peer educators kunnen de leerlingen levensechte verhalen horen. Zij mogen de peer educators ook alles vragen. De peer educator legt uit waarom de 'verkeerde beslissing' af te raden is door zijn eigen verhaal te delen, maar het zijn tegelijkertijd positieve rolmodellen. Ze vertellen ook welke goede beslissingen ze genomen hebben.

Dit is Gerzon, één van onze peer educators

Gerzon: "Ik vertel mijn eigen verhaal aan de jongeren, om ze te waarschuwen dat ze niet dezelfde fouten maken die ik heb gemaakt."

Onze peer educator zit in de Instagram campagne van ING Nederland fonds *[klik op het plaatje hieronder]*

Didactiek

Elke les bestaat uit doceermomenten, opdrachten met een werkboekje, speciaal voor 'Hoe word je rijk?' geproduceerde filmfragmenten en LessonUp. Dit is een digitale onderwijstool dat voor en door het onderwijs ontwikkeld is. werkboekjes met opdrachten, klassengesprekken en verwerkingsmomenten.

We werken met geprinte werkboekjes, met opdrachten, kort geformuleerde lesstof en beeldmateriaal. Iedere leerling krijgt iedere les een werkboekje, om het leereffect te maximaliseren. We printen tweewekelijks. Ondanks de enorme logistiek die dit met zich meebrengt, doen we dit om zo altijd up to date informatie in het lesprogramma te borgen. Wet- en regelgevingen veranderen supersnel.

In alle lessen is er aandacht voor basiskennis, vaardigheden en handelingsbegrip en voor het vergroten van de actiebereidheid. In taal die rekening houdt met LVB (Licht Verstandelijk beperkt); snap je het? Weet je wat je moet doen? En ga je het ook doen? Alle onderdelen zijn interactief opgezet en sluiten aan bij de manier waarop de leerlingen informatie verwerken. Niet te veel alleen theorie, maar veel verwerkingsopdrachten en zelf bedenken en uitvinden. Het beste leer je tenslotte door het zelf te bedenken en doen. Dat weten we en passen we toe.

Daarnaast zijn de lessen gestructureerd in 3 hoofonderdelen, waardoor alle lessen dezelfde opbouw kennen.

Het eerste onderdeel is de uitleg van het onderwerp zelf. Wat is een boete? En wat is een zorgverzekering? Na de les kunnen de leerlingen de verschillende onderdelen van de zorgverzekering benoemen: wat is een basisverzekering, aanvullende verzekering, eigen risico, zorgtoeslag en een eigen bijdrage? We leren de leerlingen dit door diverse werkvormen aan te bieden, quizzen te doen en andere leuke interactieve leervormen.

Bij het tweede onderdeel laten we door middel van anonieme verhalen van jongeren (speciaal voor 'Hoe word je rijk?' gefilmd) zien hoe zij schulden kunnen komen. Onze ervaring is dat de verhalen van de ervaringsdeskundige jongeren écht binnenkomen en diepe indruk maken. Hoe kom je bijvoorbeeld in de schulden door de zorgverzekering? Er zijn namelijk meer dan 36 manieren waarop je in de schulden kunt komen door de zorgverzekering.

Het derde onderdeel is 'Hoe kun je voorkomen dat je in de schulden komt?' Wat moet je concreet wel en niet doen om *niet* in de schulden te komen? Er komen ook positieve rolmodellen aan het woord in speciaal voor 'Hoe word je rijk?' gefilmde straatinterviews: wat hebben zij gedaan wat goed werkte? Wat moet je wel doen? Hier komen vaardigheden aan bod.

Onze lessen sluiten aan bij de leefwereld en de problemen van de doelgroep

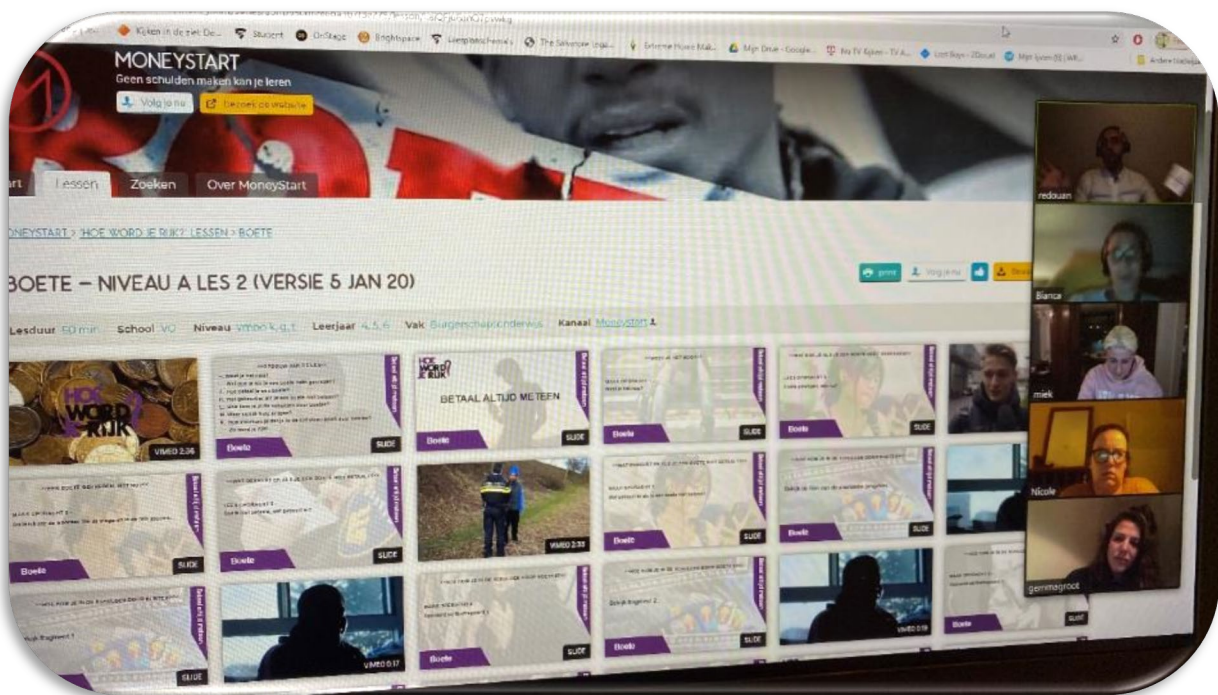
De 'Hoe word je rijk?' lessen zijn opgedeeld in korte, op elkaar afgestemde onderdelen. Hiermee sluiten we aan bij de korte aandachtspanne van de doelgroep. Wij maken onderscheid in niveaus en houden rekening met de uitdagingen en leefwerelden van de jongeren waar we mee werken, ook rekening houdend met de kennis van het puberbrein.

De docenten en peer educators sluiten aan bij de doelgroep door hun ervaringen. Onze aanpak, lesopzet, afwisseling met films, opdrachten et cetera zijn bewezen aantrekkelijk voor de doelgroep.

Lessen online

Ten tijde van (gedeeltelijke) lockdowns zijn er vier opties om de 'Hoe word je rijk?' lessen online of hybride aan te bieden. In overleg met de school wordt één van onderstaande opties ingepland.

<u>Optie 1</u>	<u>Gastdocent</u>	<u>Leerlingen</u>
	Online	Online (thuis)
<u>Optie 2</u>	<u>Gastdocent</u>	<u>Leerlingen</u>
	Online (op scherm in klas)	In klas
<u>Optie 3</u>	<u>Gastdocent</u>	<u>Leerlingen</u>
	Live voor de helft van de klas	Andere helft kijkt mee via camera
<u>Optie 4</u>	<u>Gastdocent</u>	<u>Leerlingen</u>
	Live voor de helft van de klas	In klas (andere helft met 2 ^{de} docent)

Beeld: online les van 'Hoe word je rijk?' met gebruik van LessonUp

Samenwerking met de scholen

Money Start is met 'Hoe word je rijk?' een betrouwbare partner voor de scholen, vanwege de continuïteit en kwaliteit. Money Start heeft een vaste planner /coördinator in dienst, die contact onderhoudt met alle scholen, gastdocenten en peer educators. Hij inventariseert de wensen en behoeftes van de scholen en plant de lessen in. Met de online planningstool Bedrijfsrooster roosteren we al jaren eenvoudig, overzichtelijk en naar tevredenheid van alle partijen de lessen en gastdocenten in. Onze docenten geven online hun beschikbaarheid en verlofdagen door. Wanneer de gastlessen zijn ingeroosterd, dan delen we het geplande rooster zeer overzichtelijk met de gastdocenten, peer educators en scholen via alerts (app) en updates (e-mail). De scholen bezoeken, mailen en bellen we. De lijnen zijn kort en de relaties zijn goed, doordat we de meeste scholen heel goed kennen. In principe bieden we een klas een lespakket van zes lessen aan. Op verzoek van en in samenspraak met de onderwijsinstellingen wordt dit verdeeld over de klassen. Het standaard lesprogramma bestaat uit zes onderwerpen: wat er verandert wanneer je 18 wordt in combinatie met mobiele telefonie (contracten afsluiten); boetes; incassotraject; fraude; zorgverzekering; studiefinanciering (studievoorschot); en het OV-reisproduct. Op sommige scholen bieden we dit hele pakket aan in elke klas, op andere scholen worden de onderwerpen, soms net als in eerdere jaren op diezelfde scholen, verdeeld over enkele leerjaren.

De behoefte van de scholen is wisselend en afhankelijk van:

- de praktijkvoorbeelden op school;
- het curriculum;
- de visie van de directie en docenten;
- de behoefte van de leerlingen;
- leeftijd en niveau van de leerlingen.

Het team dat de lessen coördineert

De planner/coördinator van 'Hoe word je rijk?' is volledig beschikbaar voor het inplannen van de gastlessen en alle communicatie die hiervoor nodig is. Hij is het centrale aanspreekpunt voor scholen, gastdocenten en peer educators. Daarnaast hebben de beide projectleiders van 'Hoe word je rijk?' (tevens oprichters van Money Start) contact met scholen wanneer er op directieniveau afspraken gemaakt moeten worden en hebben zij contact met de eigen gastdocenten over inhoud, kwaliteit en managementafspraken. Ook zijn de projectleiders de directe vervangers van de planner/coördinator bij ziekte of andere onvoorziene omstandigheden. De beide projectleiders zijn op de hoogte van lopende zaken en zijn voor de gemeenten aanspreekpunt voor updates en verantwoording. Deze driehoek is een sterke samenwerking, die klein genoeg is om volledig overzicht te houden en groot genoeg om elkaar aan te vullen of op te vangen wanneer nodig. Door een goed en volledig ingewerkt back office is geborgd dat in noodgevallen de coördinatie van de 'Hoe word je rijk?' lessen volledig opgevangen kan worden.

'Hoe word je rijk?' nu landelijk beschikbaar

AMSTERDAM

2011 t/m heden

ALMERE

2017 t/m heden

HAARLEM

2017 t/m heden

ZAANSTAD

2017 t/m heden

HOORN

2018 t/m heden

PURMEREND

2018 t/m heden

HEERHUGOWAARD

2017 t/m 2018

Money Start wordt door scholen, gemeenten en lokale organisaties in het hele land benaderd om ook bij hen 'Hoe word je rijk?' lessen te geven. Om daaraan tegemoet te komen breiden we in de komende jaren met 3 gemeenten per jaar uit. Op deze manier houden we de groei beheersbaar en kunnen we toch aan steeds meer kwetsbare leerlingen onze lessen aanbieden.

Er zijn 2 wegen waarop een gemeente de lessen kan aanbieden:

1. In eigen beheer van Money Start
2. Volgens het 'Hoe word je rijk?' gefaseerde licentiemodel

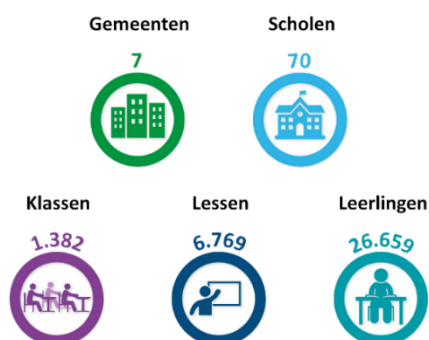
GEMEENTEN IN EIGEN BEHEER VAN MONEY START

Huidige situatie

Het project 'Hoe word je rijk?' is voor het eerst uitgevoerd in 2011, op één school in Amsterdam. Tussen 2012 en 2016 groeide het gastlesprogramma uit tot grootste preventieproject in Amsterdam en Zaanstad. Vanaf toen was er geen houden meer aan. De gemeenten waar we inmiddels in eigen beheer lesgeven staan hiernaast in de linker kolom, en we hebben met vrijwel alle gemeenten een duurzame relatie opgebouwd. En dat past goed bij onze visie dat de lastige, maar ook zeer belangrijke onderwerpen uit onze lessen het best bekijken in een doorlopende leerlijn. Dit wordt bevestigd door de scholen waar wij meerdere jaren achtereen komen. Links onderaan staat in de infographic hoeveel scholen, klassen, lessen en leerlingen we hebben bereikt in deze zeven gemeenten.

Volledig ontzorgd

Voor gemeenten in eigen beheer benaderen wij zelf de scholen of zij interesse hebben in onze lessen, en zorgen wij dat het gewenste aantal lessen passend in het rooster komt. Vervolgens regelen wij voor elke les een 'Hoe word je rijk?' gastdocent*, die wij periodiek voorzien van voldoende lesmateriaal, waaronder de overzichtelijke werkboekjes die wij gebruiken in de klas. Ook zorgen wij ervoor dat onze komst bekend is op de school door naast onze contactpersoon waarmee wij de lessen hebben afgesproken, ook de receptie en alle docenten individueel te benaderen met wat ze van ons mogen verwachten. Deze persoonlijke aanpak borgt dat de gastlessen op tijd en soepel verlopen. Verder worden management-rapportages van gegeven en te geven opgemaakt, en worden evaluaties geanalyseerd. Door de nauwkeurige wijze van registreren kunnen wij helder in beeld brengen wat er gedaan is, en hoe dat beoordeeld is door zowel leerlingen als de scholen. Door het uit handen nemen van deze coördinerende werkzaamheden is de gemeente volledig ontzorgd.

*Gastdocenten voor gemeenten die buiten het bereik van Money Start liggen, worden lokaal geworven. Dit gebeurt vaak in overleg met de gemeente. Het immers belangrijk een lokale professional voor de klas te hebben (zie hieronder 'de kracht van lokaal').

LICENTIE GEMEENTEN

Money Start heeft 'Hoe word je rijk?' toegankelijk gemaakt voor zo veel mogelijk jongeren in Nederland. Hiervoor is een licentiemodel ontwikkeld.

Licentienemers kunnen 'Hoe word je rijk?' in licentie afnemen en krijgen zo de mogelijkheid om in de eigen gemeente of het eigen licentiegebied het lesprogramma aan jongeren uit de doelgroep aan te bieden op VO-scholen en eerstejaars mbo. In de praktijk hebben we geleerd dat dit licentiemodel gefaseerd wordt uitgerold, waardoor rekening gehouden wordt met de wensen en behoeften van de lokale licentiepartner. Ook zijn er hybride vormen mogelijk, waarbij de lokale partner slechts onderdelen van het licentiemodel uitvoert.

De kracht van lokaal

Dit licentiemodel is gebaseerd op de overtuiging dat het zeer waardevol is wanneer lokale professionals en lokale peer educators de 'Hoe word je rijk?' lessen uitvoeren. De uitvoering van 'Hoe word je rijk?' is immers ook heel sterk wanneer lokale professionals en lokale peer educators de lessen geven. De lokale organisaties en professionals kennen het lokale sociale netwerk en kunnen effectief doorverwijzen.

Lokale partners

Het licentiemodel van 'Hoe word je rijk?' is gebaseerd op lokale financiering door gemeenten en coördinatie en uitvoering van de lessen door lokale licentiepartners, die deze op scholen aanbieden door inzet van lokale professionals. Met dit licentiemodel wordt de lokale licentienemer volledig ingewerkt en ondersteund om financiële educatie op scholen duurzaam en opschaalbaar aan te bieden, op basis van het door Money Start ontwikkelde lesprogramma en met gebruikmaking van de naam van 'Hoe word je rijk?'. Zij delen ook praktische knowhow over strategieën en protocollen om het maximale resultaat te behalen.

Kwaliteitsborging

Samen met alle andere licentienemers wordt de kracht van het preventie op scholen bepaald. Daarom ondersteunt en controleert Money Start de licentiepartners om de kwaliteit te borgen en voortdurend te verbeteren.

NEEM NU CONTACT OP

Lokale schuldhulpverlenende organisaties en overige partners in het werkveld kunnen zich nu aanmelden om 'Hoe word je rijk?' lessen aan te bieden op scholen in hun regio. In beheer bij Money Start of als licentiepartner.

Heb je interesse in het gastlesprogramma 'Hoe word je rijk?' ter preventie van schulden onder jongeren in jouw gemeente? Neem direct contact op met Money Start op info@moneystart.nl of bel met Alan Bredenhorst op 06 2480 5457.

Samenwerkingspartners

Dit zijn onze partners:

